

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá institutem náhrady nemajetkové újmy sekundární oběti v případě smrti primární oběti. Cílem práce je analyzovat zvláštnosti fungování institutu náhrady nemajetkové újmy pro případ smrti, identifikovat aktuální problémy jeho vývoje a navrhnout způsoby jejich řešení. První kapitola se zabývá okolnostmi a historií vzniku institutu náhrady nemajetkové újmy, který je datován až ke starověku, následně popisuje vývoj institutu přes středověk a novověk až k současné době. Druhá kapitola pojednává o pojmu „nemajetková újma“, jeho definici a upřesnění druhů, které existují. Zaměřuje se na duševní útrapy, jakou roli hrají v životě člověka a jaký následek jejich prožívání má ve stanovení výše náhrady. Poté se popisuje institut náhrady nemajetkové újmy v rámci anglosaského a římsko-germánského práva. Uvádí se také rozlišení obětí na primární a sekundární. Třetí kapitola se věnuje vývoji institutu náhrady nemajetkové újmy v České republice, popisují se typy řízení: trestní, správní a občanskoprávní. Nastihuje se problematika trestního a správního řízení, především se soustřeďuje na občanskoprávní problematiku. Následovně se analyzuje Metodika Nejvyššího soudu ČR k náhradě za bolest a ztížení společenského uplatnění, kde bylo zjištěno, že český právní řád dostatečně neodhaluje strukturu morálního a fyzického utrpení, které je základem pro náhradu obětem za způsobenou nemajetkovou újmu. Zároveň bylo odvozeno, že v současné době nejsou zákonem stanovena jasná zákonná kritéria pro stanovení výše náhrady, což může povzbudit určitou nespokojenost české společnosti. Pozornost je rovněž věnována i pestré judikatuře Nejvyššího soudu ČR. Ve čtvrté kapitole se hovoří o mezinárodní zkušenosti uplatnění institutu náhrady nemajetkové újmy ve vybraných zemích: Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Spojené státy americké, Spolková republika Německo a Francouzská republika. Závěr obsahuje shrnutí diplomové práce a jsou zde navržena určitá doporučení, a to zejména přijetí novel, ve kterých budou stanovena kritéria pro určení sekundární oběti, důvody a zásady pro výpočet náhrady.

KLÍČOVÁ SLOVA

nemajetková újma; sekundární oběti; duševní útrapy